

Akademie výtvarných umění v Praze
Studijní program Výtvarná umění
Ateliér Malba I./ škola Roberta Šalandy

DIPLOMOVÁ PRÁCE
**LOMENÁ VERTIKÁLA
BROKEN VERTICAL**

Vypracovala: Iva Jurčková
Vedoucí diplomové práce: MgA. Robert Šalanda
Oponentka diplomové práce: MgA. Monika Žáková

Akademický rok 2018/2019

Od prvního do třetího ročníku jsem pracovala s figurálními kompozicemi, tématem násilí, smrti či bezmoci a také s politickou situací, jako byly protesty a demonstrace. Obrazy byly ve většině případů i přes svoji tematiku malovány velice jemně a působily akvarelovým dojmem, ovšem byly malovány olejovými barvami. S tímto mlžným zachycováním jsem se snažila docílit dojmu pomíjivé vzpomínky. Obrazy s figurálními kompozicemi vycházely ze vzpomínek na blízké, kteří tento svět opustili. Zachycení momentu odchodu v rodinném kruhu jsem zpracovávala v kontrastu s násilnostmi protestů a demonstrací, které v té době nejlépe vystihovaly mé pocity a zkušenost se smrtí. Většinou šlo o shluk lidí, vytvářející pomyslnou clonu či bariéru toho, co se za nimi skutečně odehrává, ukrývající mé emoce. V té době, jak jsem se již zmínila, jsem se velice zajímala o politiku a dění nejen ve světě, a tak jsou tyto obrazy pojátkem těchto dvou silných vjemů. Koloristický posun v tomto ohledu nastal se změnou pedagoga, kdy jsem začala používat pastóznější barvy a mohla je kombinovat s doposud užívaným akvarelovým přístupem. Ve čtvrtém ročníku jsem se začala zajímat spíše o krajinu, kde se lidský element objevoval ve skryté podobě. Šlo o krajinu narušenou lidským zásahem a bytím, vyjádřeným pomocí geometrických prvků tvrdě vsazených do jemné krajiny.

Zde se tedy z figurálních kompozic začaly poprvé postupně stávat kompozice geometrického charakteru, které už předurčovaly další vývoj. Ovšem tyto obrazy mou představu nenaplnovaly a odjela jsem hledat inspiraci do italských Benátek.

Tam jsem nejprve navazovala na předešlé téma krajiny a jejího narušování, ale poté jsem se soustředila pouze na reflexi tamního prostředí, které bylo

neustále v pohybu, na barevnou skladbu obrazu a kompoziční možnosti pohyblivých linií, které byly v tomto městě všudypřítomné. Proměnlivost a nestálost se tak staly hlavním zdrojem inspirace a na současnou tvorbu měly podstatný vliv.

To odstartovalo sérii jemných, pastelově barevných obrazů s melancholickým nádechem a výrazně dynamickými, horizontálními a vertikálními prvky.

Všudypřítomná vodní hladina byla také jedna z hlavních inspirací. Odrážela a zároveň magickým způsobem přetvářela obraz reality tak, že se při každém svém zachvění stávala zcela abstraktní změť linií a neurčitých tvarů.

V tomto směru mě velice ovlivnila kniha „*Odrazy a stíny*“ od *Saula Steinberga*, která je doplněna jak ilustracemi Alda Buzzi o Benátkách, tak i úvahami o tomto lomivém jevu, který mne zajímal.

„Benátky, kde existují souvislé odrazy vertikální a horizontální, jsou dokonalým příkladem směsi přírody a umění, protože architektura, která se ve všech vodorovných symetriích odráží ve vodě, stává její vertikální symetrií.“¹

Jemné tóny místy až snivé krajiny se postupně proměnily v jasněji dané linie a tvary určitějšího místa a utvářely tak jakési nepřístupné bariéry mezi okem diváka a výjevem, který byl kdesi v pozadí.

Ve své diplomové práci tyto principy, které, jak už jsem zmínila, vycházely z pobytu v Benátkách, dále rozvíjím.

Reflexe vlastního okolí je propojujícím prvkem mých obrazů, avšak výraznější, kontrastnější barevnost, ostřejší a konkrétnější tvary, podle kterých lze do jisté míry určit místo pohledu, se od předešlé, ale i benátské tvorby liší.

¹ Saul Steinberg, *Riflessi e ombre*, Biblioteca Adelphi 402, s. 62.

U některých obrazů se však záměrně ještě drží ona snová, abstraktnější poloha, která by měla ony konkrétnější obrazy v malé míře znejišťovat a zároveň doplňovat a nechat tak prostor pro diváka. Snažím se zachytit nemožnost nebo neschopnost nahlédnutí za překážku, nepochopení toho, co je v obraze v popředí, splet' linií, dynamické i klidné kompozice, které se často dostávají do bezprostřední blízkosti k oku diváka a omezují jeho pozorování. Ono pozorování a reflexe, zájem o nemožnost uchopení, nebo nahlédnutí na pozadí nějaké bariéry jsou pro mne klíčové a pojí tak celou mou tvorbu na Akademii.

Figurální kompozice vystřídal krajina a lze do jisté míry říci, že se transformovaly do pouhých linií, které lépe splňují moji potřebu, zaměření se spíše na barevnou skladbu obrazu a kompoziční možnosti těchto linií.

Snažím se o zachycení průhledu z míst, kde se nejčastěji nacházím delší čas, jako je například ateliér, domov, nebo dopravní prostředky, které jistým způsobem nutí měnit svoji pozici v závislosti na předmětu, překážce, která zamezuje nebo jinak určuje proporce výjevu a toho, co je a není vidět.

Takové předměty mají v obraze jasně dané místo a kontury jsou pevně ohraničeny. Pevné linie a tvary současného okamžiku, místa, kontrastující s nejistým prostředím, mlhavou vzpomínkou, pocitem, či zkušeností z proměnlivosti.

Diplomový cyklus byl velkým krokem v mé tvorbě, kde jsem mohla hlavně díky zahraniční stáži využít nabyté koloristické dovednosti a hlavně najít dlouho hledanou rovnováhu mezi pastóznějším a akvarelovějším přístupem k malbě. Po ukončení studia chci i nadále v této

tvorbě pokračovat a více se zaměřit na rozvoj jak tematické, tak i obsahové stránky obrazů.

Literatura: Saul Steineberg, *Riflessi e ombre*, Biblioteca Adelphi 402